

Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen

Controlebeleid
Secretariaat van het
Wetenschappelijk Comité

AC - Kruidtuin
Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55
B-1000 Brussel
Tel. : 02 211 82 11
Fax: 02 211 87 22

info@favv.be
www.favv.be

De Heer Decaan van de Faculteit
Bio-ingenieurswetenschappen -
UGent
Coupure Links 653
9000 Gent

Correspondent : X. Van Huffel
Toestelnummer : 02/211 87 20
E-mail : xavier.vanhuffel@favv.be

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons Kenmerk	Bijlagen	Datum
		PCCB/S5/XVH/AC/581623	Omzendbrief	10/12/2010

Betreft : Omzendbrief over de meldingsplicht in de voedselketen in het kader van het wetenschappelijk onderzoek

Geachte,

Om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de onderzoekswereld met betrekking tot de meldingsplicht in de voedselketen zenden wij u bijgaande omzendbrief. Hierin wordt de meldingsplicht in de voedselketen gekaderd binnen de wetenschappelijke context en wordt aangekondigd dat het Agentschap een centraal contactpunt voor wetenschappelijk onderzoek opricht.

Gelieve bijgaande omzendbrief te verspreiden binnen uw instelling.

Hoogachtend,

H. Diricks
Directeur-generaal
DG Controlebeleid

Onze opdracht is te waken
over de veiligheid van de
voedselketen en de kwaliteit
van ons voedsel, ter
bescherming van de
gezondheid van
mens, dier en plant

Omzendbrief

met betrekking tot de meldingsplicht in de voedselketen in het kader van het wetenschappelijk onderzoek

Huidige versie	1.0	Referentie	PCCB/S5/1 (Sci Sec 2009/63)	Datum	19 november 2010
Trefwoorden	Meldingsplicht, voedselketen, wetenschappelijk onderzoek				

1. Doel

Deze omzendbrief heeft tot doel de toepassing van de meldingsplicht in de voedselketen te kaderen in een wetenschappelijke context en aan te kondigen dat het Agentschap een centraal contactpunt voor wetenschappelijk onderzoek opricht: researchcontactpoint@favv-afsca.be

2. Toepassingsgebied

Heel wat wetenschappers uit Belgische universiteiten, hogescholen, wetenschappelijke instellingen en onderzoekscentra verrichten onderzoek over thema's die betrekking hebben op de voedselketen.

De voedselketen is een zeer ruim begrip (van riek tot vork) en omvat het geheel van alle mogelijke stadia die kunnen doorlopen worden:

- bij het kweken en houden van dieren of het telen van planten, vertrekkende van het biologisch materiaal en alle grondstoffen die hiertoe nodig zijn,
- bij de productie van levensmiddelen en diervoeders, vanaf het stadium van de productie van grondstoffen tot aan de consumptie.

Het Agentschap wenst het wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen en, in geen enkel geval, te interfereren met de academische vrijheid van de onderzoeker, noch deze laatste in een juridisch onzekere situatie te brengen. De voedselveiligheid is immers ten eerste gebaat bij nieuwe kennis over de gevaren in de voedselketen. Het wetenschappelijk onderzoek speelt hierbij een sleutelrol. Het is wel zo dat in een aantal gevallen de meldingsplicht van toepassing is op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en dit wordt nader toegelicht.

Met wetenschappelijk onderzoek wordt bedoeld:

“oorspronkelijk en creatief projectmatig onderzoekswerk om aan de hand van hypothesen en theorieën, nieuwe kennis te verkrijgen die gericht is op een specifieke doelstelling teneinde fenomenen te verklaren of nieuwe toepassingen te ontwikkelen in verband met een product of een thema dat behoort tot de bevoegdheid van het Agentschap.”

3. Referenties

Teneinde sluitende garanties te bekomen over de veiligheid van de voedselketen heeft het Agentschap, in 2003, de meldingsplicht ingevoerd. Deze wordt geregeld door een koninklijk besluit en een ministerieel besluit, maar andere bepalingen in verband met bestrijding van dierenziekten en van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen hebben eveneens betrekking op de meldingsplicht.

3.1. Wetgeving

Het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen voorziet dat elke exploitant het Agentschap onverwijld in kennis stelt wanneer hij van mening is of redenen heeft om aan te nemen dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of verdeeld product schadelijk kan zijn voor de gezondheid van mens, dier of plant. Ook elk laboratorium dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften dient daarvan het Agentschap onverwijld in kennis te stellen.

Het ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen beschrijft meer in detail op welke wijze de melding dient te gebeuren bij de provinciale controle-eenheden van het FAVV. De meldingsplicht door de laboratoria wordt als voldaan beschouwd wanneer deze over het bewijs beschikken dat de meldingsplicht werd uitgevoerd volgens de modaliteiten beschreven in het besluit.

Verder zijn **bepaalde dierenziekten** onderworpen aan een meldingsplicht zodat het risico op verspreiding zoveel mogelijk kan worden beperkt. In de Belgische wetgeving wordt melding gemaakt van deze ziekten in het **koninklijk besluit van 25 april 1988 tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de diergezondheidswet**. Ook bepaalde zoönoses en zoönoseverwekkers zijn onderworpen aan een meldingsplicht (zie **koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses en zoönoseverwekkers**).

Voor wat de plantaardige sector betreft zijn ook **bepaalde voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen** onderworpen aan een meldingsplicht. In de Belgische wetgeving zijn deze organismen opgenomen in het **koninklijk besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen** en in bijlage I en bijlage II van het **koninklijk besluit van 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige productie schadelijke organismen**. Daarnaast zijn er ook nog andere schadelijke organismen waartegen de Europese Commissie tijdelijke noodmaatregelen heeft uitgevaardigd via Europese Beschikkingen.

3.2. Andere

Een richtsnoer met betrekking tot de meldingsplicht en de meldingslimieten kan worden teruggevonden op de website van het FAVV:

www.favv.be/meldingsplicht/meldingslimieten/ documents/2009-09-11_meldingslimietvers711-09-09NLBlancost.pdf

Het advies 31-2009 van het Wetenschappelijk Comité behandelt de problematiek van de meldingsplicht in het kader van het wetenschappelijk onderzoek:

www.favv-afsc.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/ documents/ ADVIES31-2009_NL_DOSSIER2007-45_000.pdf

4. Definities en afkortingen

FAVV : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

5. Meldingsplicht in de voedselketen in het kader van het wetenschappelijk onderzoek

De besluiten met betrekking tot de meldingsplicht zijn destijds uitgewerkt voor het bewaken van de veiligheid van de producten die in de handel komen. De meldingsplicht "wanneer een product schadelijk kan zijn voor de gezondheid van mens, dier of plant" moet gezien worden in functie van het gebruik. (Voorbeeld: pesticiden kunnen schadelijk zijn maar zijn dit niet bij een oordeelkundig gebruik.)

Bij de opmaak van deze besluiten werd geen bijzondere aandacht besteed aan de eigenheid van wetenschappelijk onderzoek in de voedselketen. De huidige wetgeving op de meldingsplicht maakt immers geen onderscheid tussen laboratoria die routineanalyses verrichten en laboratoria die analyses verrichten in het kader van wetenschappelijk onderzoek.

De problematiek van de meldingsplicht in de voedselketen in het kader van het wetenschappelijk onderzoek werd omstandig beschreven in het advies 31-2009 van het Wetenschappelijk Comité: www.favv-afsc.fgov.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/documents/ADVIES31-2009_NL_DOSSIER2007-45_000.pdf.

Samengevat werd hierin gesteld dat wetenschappers praktische knelpunten kunnen ervaren bij de toepassing van de meldingsplicht, enerzijds voor wat betreft hun relatie met het Agentschap en, anderzijds in relatie tot de operatoren. Immers de organisatie en uitvoering van wetenschappelijk onderzoek is vaak niet in overeenstemming met de procedure van de meldingsplicht die een snelle verwerking van de stalen veronderstelt volgens geaccrediteerde methoden. Hierdoor kunnen onderzoekers procedureel in moeilijkheden komen als zij de aanwezigheid van gevaren in de voedselketen vaststellen en dit laattijdig melden aan de provinciale controle-eenheden van het Agentschap.

Wetenschappelijk onderzoek is bovendien vaak gesteund op een (vrijwillige) samenwerking met operatoren uit de voedselketen ten einde geschikte stalen en informatie te bekomen. Door de vrees van operatoren voor te strikte maatregelen die kunnen volgen uit de melding van resultaten uit het wetenschappelijk onderzoek blijken zij minder geneigd te zijn om hieraan mee te werken.

Om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de onderzoekswereld, zoals vermeld in het advies 31-2009 van het Wetenschappelijk Comité, heeft het Agentschap besloten een centraal contactpunt voor wetenschappelijk onderzoek op te richten:

researchcontactpoint@favv-afsc.fgov.be

Dit centraal contactpunt staat ten dienste van de onderzoekers van Belgische universiteiten, hogescholen en wetenschappelijke instellingen in het kader van hun wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten.

Het is belangrijk voor de wetenschappers die vragen hebben over de meldingsplicht om met het Agentschap in contact te treden vóór de start van een onderzoeksproject teneinde potentiële knelpunten die kunnen optreden in de loop van een onderzoek vooraf te bespreken.

Het centraal contactpunt voor wetenschappelijk onderzoek zal :

- vragen behandelen van onderzoekers met betrekking tot de meldingsplicht in het kader van hun wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten die uitgevoerd worden buiten de officiële monitoring- en controleprogramma's van het Agentschap en buiten de sectorale monsternemingsprogramma's in het kader van de autocontrole.

- advies geven over de wijze waarop voldaan kan worden aan de meldingsplicht binnen specifieke onderzoeksprojecten.

Ter verdere verduidelijking worden hieronder enkele voorbeelden gegeven hoe de meldingsplicht door het Agentschap geïnterpreteerd kan worden na overleg met de onderzoekers:

- in het kader van een onderzoeksproject naar de verspreiding van aardappelcystenaaltjes (*Globodera rostochiensis* en *pallida*) op het Belgisch grondgebied werd overeengekomen met de onderzoekers dat de melding geografisch gegroepeerd zou gebeuren op arrondissementniveau en dat het Agentschap, voor de duur van de overeenkomst, geen bijkomende maatregelen of acties zou ondernemen op het vlak van *Globodera* in de productie van consumptieaardappelen bij aardappelproducenten die participeren aan het onderzoeksproject;

- in het kader van onderzoek naar de incidentie of de risicofactoren van endemisch voorkomende zoönotische agentia op dier- of op bedrijfsniveau (voorbeeld *Campylobacter spp* bij pluimvee) kunnen modaliteiten voor de melding worden overeengekomen zodat deze geen aanleiding geven tot specifieke acties vanwege het Agentschap bij de betrokken producenten, indien bij gebruikelijke aanwending van de op de markt geplaatste producten afkomstig van deze producenten, de volksgezondheid niet in gevaar wordt gebracht.

- in het kader van onderzoek naar de aanwezigheid van chemische gevaren in de voedselketen (voorbeeld mycotoxines) kunnen modaliteiten voor de melding worden overeengekomen zodat deze geen aanleiding geven tot specifieke acties vanwege het Agentschap bij de betrokken producenten, indien bij de verdere verwerking van het product maatregelen worden genomen waardoor kan worden aangetoond dat de volksgezondheid niet in gevaar wordt gebracht.

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie